

Posudok oponenta na habilitačnú prácu Dr. Antoni Olaka, PhD., pod názvom: „Bezpečnosť rodiny v podmienkach globalizácie a súčasných spoločensko-ekonomických transformácií“.

Predložená habilitačná práca s rozsahom 127 strán, vrátane zoznamu literatúry a prílohy, vo forme dotazníka prináša pohľad na aktuálnu a značne komplexnú problematiku. Autor sa prostredníctvom interdisciplinárnych prístupov usiluje priblížiť netradičný pohľad na ohrozenia a bezpečnosť rodiny, pričom sa vo svojom výskume zameriava na problematiku nezamestnanosti.

KRITÉRIÁ HODNOTENIA

Aktuálnosť témy

Pojem bezpečnosť patrí v súčasnosti k najfrekvencovanejším pojmom. Pritom je prezentovaný v rôznych odborných kruhoch z rôznych uhlov pohľadu. Mnohostrannosť používania tohto pojmu v rozmanitých, často protikladných vedných odboroch, akými sú napríklad medzinárodné vzťahy, politológia, genetika, sociológia, informatika, medicína, ekológia alebo vojenská stratégia spôsobuje jeho eklektickú interpretáciu.

Slovo bezpečnosť sa vyskytuje v praxi najčastejšie s prívlastkom z dôvodu jeho špecifikácie. Pre oblasť medzinárodných vzťahov sú charakteristické spojenia ako bezpečnosť vnútorná (vnútroštátna), vonkajšia, vojenská, ekologická, informačná, ekonomická, kultúrna či subjektívna. Prax tak nepriamo potvrdzuje teóriu, že bezpečnosť je zložitý multidimenzionálny sociálny fenomén. Prívlastky teda najčastejšie označujú určitú dimenziu tohto pojmu vyznačujúceho sa širokým rozmerom.

Cieľom práce je poukázať na veľký rozsah, obsahovú bohatosť a tiež multidisciplinárny charakter problematiky rodiny v 21. storočí, pre ktorú je typická postupná špecifikácia, štiepenie a budovanie autonómnosti paradigiem jednotlivých odvetvových disciplín, predstavuje však zároveň prirodzenú reagicu na vývoj modernej spoločnosti i na profilovanie jej problémov, rizík, hrozieb. Hlavný dôraz kladie na pedagogické, psychologické, sociologické, ekonomické a bezpečnostné hľadisko, keďže problematika zasahuje do množstva sfér života človeka, lokálneho či regionálneho spoločenstva, do oblastí, v ktorých sa realizuje náš každodenný život - od bývania, práce cez voľný čas, rozvoj sídla a jeho častí a procesov formovania i prejavovania sa spoločenstiev až po environmentálne a civilizačné problémy súčasných spoločností a ich sociálne dopady, modernizáciu,

ekonomický rozvoj a bezpečnosť. Vzhľadom na globálnu dimenziu a už spomínanú multidisciplinaritu, zakomponoval do analýzy pedagogické a sociologické prístupy.

Práca s literatúrou: Z kvantitatívneho hľadiska zoznam domácich a zahraničných zdrojov uspokojivý, menej uspokojivý je zoznam zdrojov z hľadiska odboru, v ktorom sa autor uchádza o titul „docent“. Autor pracuje prevažne s literatúrou z oblasti pedagogiky, psychológie a sociológie.

Použitá metodológia. Metodológia práce zodpovedá stanoveným cieľom.

Obsahová stránka: Práca sa zameriava na tému, ktorá je významná, dlhodobo aktuálna, ale zároveň mimoriadne komplexná. Globalizácia predstavuje v súčasnosti široko diskutovaný pojem, objavujúci sa rôznych odborných a laických diskusiách. Z hľadiska prístupov jednotlivých vedných disciplín ku chápaniu a ponímaniu globalizácie je možné poukázať, že tento jav, či fenomén zasahujúci takmer všetky oblasti života spoločnosti je možné skúmať z rôznych aspektov. Práca sa primárne orientuje na bezpečnostné problémy rodiny s dôrazom na nezamestnanosť mládeže. Multidisciplinárny charakter práce je prínosný, napriek tomu mohol autor venovať viac pozornosti skúmanej problematike v kontexte odboru, v ktorom má záujem získať vedeckú hodnotu. Práca stráca na viacerých miestach obsahovú konzistentnosť. Nejednoznačné obsahové vymedzenie problematiky (v v tomto prípade s pohľadom národnej bezpečnosti) vyúsťuje do rozpačitého záveru práce, v ktorom sa autor zmieňuje o obranných systémoch európskych krajín, vykonávaním úloh v rámci NATO a EÚ, ale aj o ekonomickej bezpečnosti, dopadoch krízových situácií na rodinu alebo o etike učiteľskej profesie. Absentuje vyhodnotenie cieľa v závere práce.

Formálna stránka: Práca spĺňa formálne kritériá. Štruktúra práce nie je adekvátne zvládnutá (prvá kapitola končí na str. 89).

Hodnotenie spôsobilosti: Autor preukázal systematickosť a primeranú odbornosť pri spracovávaní náročnej témy.

Celkové hodnotenie: Predložená práca predstavuje významný príspevok do odbornej diskusie o výzvach, ktorým čelí inštitút rodiny v podmienkach transformácie a globalizácie. Potvrdzuje, že bezpečnosť vnímanú ako zložitý multidimenzionálny sociálny fenomén je

možné aplikovať aj na problematiku rodiny. Ciele, ktoré si autor postavil v úvode práce sa podarilo v zásade naplniť. Napriek vyššie uvedeným výhradám práca v tejto podobe spĺňa kritériá kladené na habilitačné práce a preto doporučujem autorovi Dr. Antonimu Olakovi, PhD. udeliť vedeckú hodnosť „docent“ v odbore 8.4.4 Národná a medzinárodná bezpečnosť.

Prof. PhDr. Peter Terem, PhD.

V Banskej Bystrici 06.09. 2013